EESTI ADVOKATUUR
FINANTSÕIGUSE KOMISJON

Riigikogu majanduskomisjon
Lossi plats 1a, 15165 Tallinn
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn
info@justdigi.ee

Teie 15.06.2026 (eelnõu 947 SE)

Meie 02.11.2026

Võlaõigusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (947 SE): Eesti Advokatuuri finantsõiguse komisjoni arvamus

Eesti Advokatuuri finantsõiguse komisjon (edaspidi **komisjon**) esitab arvamuse Riigikogu menetluses oleva võlaõigusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (947 SE, edaspidi **eelnõu**) kohta, millega võetakse Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2225 tarbijakrediidilepingute kohta (edaspidi **direktiiv**). Komisjon toetab eelnõu eesmärki ja üldist lahendust ning esitab allpool täiendavad omapoolsed ettepanekud ja normitehnilised parandused. Iga teema juures on esitatud probleemi kirjeldus, ettepanek ja võimalusel ka soovitatav sõnastus.

1. Üldhinnang

Teema: Eelnõu võtab direktiivi üle võlaõigusseaduse (VÕS), krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS), isikuandmete kaitse seaduse (IKS), kindlustustegevuse seaduse, reklaamiseaduse ning võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse (VÕSRS) muudatustega. Komisjon tutvus eelnõuga juba 2026. aasta veebruaris Justiits- ja Digiministeeriumi kooskõlastusversiooni alusel.

Hinnang: Riigikogule esitatud teksti on kooskõlastusversiooniga võrreldes oluliselt parandatud: krediidiandja ja krediidivahendaja kohustused on sõnastatud direktiivile vastavalt kumulatiivsena („krediidiandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja“); KAVS § 49 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks; kui tarbijakrediidilepingu tingimusi muudetakse seadusest tulenevalt, tuleb tarbijale pelga seaduseviite asemel esitada muudatuse selgitus (VÕS § 404² lõike 1 punkt 1); direktiivi artikli 26 lõige 3 on üle võetud VÕS § 409 lõikega 4² ning krediidivahendaja lisakohustused viitavad kõigile

Kentmanni 4 Tel 662 0665 Arvelduskonto
10116 TALLINN E-post: advokatuur@advokatuur.ee EE167700771009219435
Reg kood 74000027 AS LHV Pank

asjakohastele teavitamissätetele (KAVS § 50²). Komisjonil ei ole eelnõu kontseptsiooni suhtes vastuväiteid. Järgnevad ettepanekud puudutavad küsimusi, mis on eelnõu Riigikogu versioonis uued või mida varasemal kooskõlastusringil ei lahendatud.

2. Jõustumine ja üleminekuperiood (eelnõu § 6 ja § 7)

Teema: Eelnõu § 7 kohaselt jõustub seadus 20.05.2027 ja VÕSRS § 17¹ lõigetes 4 kuni 6 sätestatud üleminekureeglid lähtuvad samast kuupäevast. Direktiivi artikli 48 lõike 1 kohaselt tuli ülevõetavad normid vastu võtta hiljemalt 20.11.2025 ja neid tuleb kohaldada alates 20.11.2026. Direktiivi artikli 47 kohaselt tunnistatakse direktiiv 2008/48/EÜ kehtetuks alates 20.11.2026, kuid seda kohaldatakse jätkuvalt sel kuupäeval kehtivatele krediidilepingutele; uue direktiivi artikleid 23, 24, 25 lõike 1 teist lauset, 25 lõiget 2 ning 28 ja 39 kohaldatakse kõigile sel kuupäeval kehtivatele tähtajatutele lepingutele. Seletuskirja kohaselt lükati jõustumine kooskõlastusringil turuosaliste taotlusel kuus kuud edasi ning kuuekuuline ettevalmistusaeg on arvestatud eeldusel, et eelnõu võetakse vastu 2026. aasta sügisel.

Hinnang: Ajavahemikul 20.11.2026 kuni 20.05.2027 sõlmitavate tarbijakrediidi-lepingute õiguslik režiim jääb ebaselgeks. Direktiivil ei ole eraõiguslike isikute vahelises suhtes vahetut õigusmõju, kuid hiljemalt alates direktiivi kohaldamise kuupäevast tuleb kehtivat õigust tõlgendada võimalikult suures ulatuses direktiivi sõnastust ja eesmärki arvestades, ületamata riigisisese õiguse tõlgendamise piire. See tähendab, et kehtivaid VÕS § 403⁴, § 411 ja § 416¹ sätteid võidakse vaidlustes tõlgendada uue direktiivi valguses enne seaduse muudatuste jõustumist. Teiseks sõltub tegelik ettevalmistusaeg vastuvõtmise ajast: kui seadus võetakse vastu 2027. aasta alguses, jääb turuosalistele süsteemide, teabelehtede ja lepingudokumentide muutmiseks oluliselt vähem kui kuus kuud. Finantsinspektsioon juhtis sellele kooskõlastusringil tähelepanu (seletuskirja lisa 4, Finantsinspektsiooni märkus 23).

Ettepanek: Täiendada seletuskirja selgitusega vahepealsel perioodil sõlmitavate lepingute õigusliku režiimi ja direktiivikonformse tõlgendamise kohta. Kui eelnõu vastuvõtmine lükkub 2027. aastasse, võib kaaluda jõustumise sidumist seaduse avaldamisega, et ettevalmistusaeg ei sõltuks menetluse kestusest. See pikendaks siiski vastuolu direktiivi artikli 48 lõikes 1 sätestatud kohaldamiskuupäevaga. Üleminekureeglites tuleb eraldi arvestada direktiivi artiklis 47 ette nähtud ajalist piiri 20.11.2026.

Soovitus: Kui pikem ettevalmistusaeg on vajalik ja seadusandja kaalub hilinemise tagajärgi, võiks eelnõu § 7 alternatiivina sõnastada järgmiselt:

> „§ 7. Seaduse jõustumine
>
> Käesolev seadus jõustub kuue kuu möödumisel Riigi Teatajas avaldamisest, kuid mitte varem kui 2027. aasta 20. mail."

Eelnõu § 6 üleminekureeglites tuleb eristada riigisiseste sätete jõustumist ja direktiivi artikli 2 lõike 2 punktist 1 ning artiklist 47 tulenevat lepingute ajalist piiritlemist

kuupäevaga 20.11.2026. Viimast ei saa asendada hilisema riigisisese jõustumiskuupäevaga. VÕSRS § 17[1] lõigete 4 kuni 6 ja § 17[2] lõike 2 sõnastus tuleb tervikuna üle vaadata ning sõnaselgelt lahendada ka 20.11.2026 ja seaduse jõustumise vahel sõlmitavate lepingute suhtes kohaldatav regulatsioon.

Põhjendus (seletuskirja tekst): Direktiivi kohaldamise kuupäev 20.11.2026 möödub enne seaduse jõustumist. Vahepealsel perioodil sõlmitavatele tarbijakrediidilepingutele kohalduvad kuni seaduse jõustumiseni kehtivad riigisisesed normid; kohtud ja järelevalveasutused tõlgendavad kehtivat õigust hiljemalt alates 20.11.2026 direktiivi eesmärki arvestades ulatuses, milles kehtiva seaduse sõnastus seda võimaldab. Jõustumise sidumine avaldamisega tagab turuosalistele vähemalt kuuekuulise ettevalmistusaja sõltumata menetluse kestusest; selle alternatiivi korral jääks kuupäev 20.05.2027 varaseimaks võimalikuks jõustumisajaks. Selline riigisisene lahendus ei kõrvalda direktiivi hilinenud ülevõtmisest ja kohaldamisest tulenevat EL-i õiguse rikkumist ega luba nihutada direktiivi artiklis 47 ette nähtud ajalist piiri.

3. Tarbijakrediidilepingu ümberkujundamise kokkuleppe tühisus (VÕS § 416[1] lõige 4; eelnõu § 1 punkt 93)

Teema: Kehtiva VÕS § 416[1] lõike 4 kohaselt näidatakse ümberkujundamise kokkuleppes, millega muudetakse muid tingimusi kui tähtaeg, refinantseeritava krediidi põhisumma ning intressi, viivise ja muude tasude suurus; kokkulepe, mis sellele ei vasta, on tühine. Eelnõu lisab Eesti Pangaliidu ettepanekul (seletuskirja lisa 4, Pangaliidu märkus 26) tingimuse, et andmed märgitakse üksnes tarbija nõudmisel, kuid jätab tühisuse sanktsiooni muutmata kujul alles. Seletuskiri põhjendab muudatust bürokraatia vähendamisega ega käsitle tühisuse säilitamist. Direktiivi artikkel 35 tühisuse sanktsiooni ei nõua; lõige 4 on riigisisene regulatsioon.

Hinnang: Muudatuse tulemusel sõltub kokkuleppe kehtivus asjaolust, mis ei nähtu kokkuleppest endast: kas tarbija esitas enne kokkuleppe sõlmimist nõudmise. See tekitab tõendamisprobleemi (nõudmise olemasolu, vorm ja aeg) ja võimaldab kummalgi poolel kokkuleppe kehtivust hiljem vaidlustada. Tühisuse korral võivad jääda kohaldatavaks varasemad lepingutingimused ja nõuded, mis võib kahjustada makseraskustes tarbijat ning töötada vastu direktiivi artikli 35 eesmärgile. Vorminõude rikkumise tagajärge tuleb hinnata tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 83 lõike 1 alusel, arvestades ka seadusest ja vorminõude eesmärgist tulenevaid erandeid.

Ettepanek: Asendada VÕS § 416[1] lõike 4 kolmas lause sättega, mille kohaselt ei too teabe märkimata või esitamata jätmine kaasa kokkuleppe tühisust. Tarbija õigus nõuda teavet igal ajal tagab sama eesmärgi ilma kokkuleppe kehtivust ohustamata.

Soovitus: Eelnõu § 1 punktis 93 sõnastada VÕS § 416[1] lõige 4 järgmiselt:

> „(4) Kui seoses tarbijakrediidilepingu ümberkujundamisega muudetakse ühe või mitme tarbijakrediidilepingu muid kehtivaid tingimusi kui tähtaja pikendamise tingimus, märgitakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist

võimaldavas vormis sõlmitud kokkuleppes tarbija nõudmisel ka ümberkujundatava krediidi põhisumma ning intressi, viivise ja muu krediidi kasutamise tasu suurus. Tarbija nõudmisel edastab krediidiandja talle igal ajal tasuta ka teabe iga esialgse krediidisumma kohta ning intressi, viivise ja muu krediidi kasutamise tasu arvestuse. Käesolevas lõikes nimetatud teabe kokkuleppes märkimata jätmine või tarbijale edastamata jätmine ei too kaasa kokkuleppe tühisust."

Põhjendus (seletuskirja tekst): Lõike 4 kolmas lause asendatakse sättega, mis välistab kokkuleppe tühisuse üksnes nimetatud teabe märkimata või esitamata jätmise tõttu. Kuna andmete märkimise kohustus seotakse tarbija nõudmisega, ei saa kokkuleppe kehtivus sõltuda sellest, kas nõudmine esitati. Kokkuleppe vorminõude rikkumise tagajärge hinnatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 83 lõike 1 alusel, arvestades seadusest ja vorminõude eesmärgist tulenevaid erandeid. Tarbija huvi on kaitstud õigusega nõuda teavet igal ajal tasuta kogu ümberkujundatud lepingu kestuse jooksul; teabe esitamata jätmine on krediidiandja kohustuse rikkumine, mille üle teeb järelevalvet Finantsinspektsioon või Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

4. Nõustamisteenuse laiendamine ja reguleeritud kutsetegevus (KAVS § 7; eelnõu § 4 punktid 3 kuni 5)

Teema: Eelnõu laiendab nõustamisteenuse mõiste (KAVS § 7 lõige 1) elamukinnisvaraga seotud krediidilt kõigile tarbijakrediitidele, võttes üle direktiivi artikli 16. Nõustamisteenust võib osutada tegevusloaga krediidiandja või -vahendaja, välja arvatud KAVS § 7 lõike 2 punktides 1 kuni 3 nimetatud isikud; punkt 1 hõlmab isikut, kes osutab nõustamisteenust reguleeritud kutsetegevuse käigus. Direktiivi artikli 16 lõike 6 teise lõigu punkt a lubab sellist erandit. Seletuskirja lisa 3 loeb artikli 16 lõike 6 kaetuks kehtiva KAVS § 7 lõikega 2 ning erandi kohaldamisala laienemist seletuskirjas ei käsitleta.

Hinnang: Advokaadi õigusteenus (advokatuuriseaduse § 40) hõlmab kliendi nõustamist tarbijakrediidilepingu sõlmimisel, muutmisel ja ümberkujundamisel, sealhulgas pakkumiste võrdlemist ja soovituse andmist. Tarbijakrediidilepingu tingimuste selgitamine, kliendi abistamine krediidilepingu sõlmimise eelsetes toimingutes või lepingu sõlmimisel, seonduvate soovituste andmine ja muud seotud tegevused on õigusteenus, sh nõuanne sõlmida leping kliendile sobivamatel tingimustel. Selline kliendi nõustamine ja abistamine tarbijakrediidilepingu ettevalmistamisel ja sõlmimisel peab olema lubatud ilma, et see kvalifitseeruks krediidi vahendamise või krediidialase nõustamisena. Teiste reguleeritud kutsete esindajate puhul tuleb erandi kohaldamist hinnata nende kutsealase pädevuse ja vastava teenuse lubatavuse alusel. Kuna erandi kohaldamisala laieneb eelnõuga oluliselt, on õigusselguse huvides vajalik, et seadusest või vähemalt seletuskirjast nähtuks üheselt, et selline õigusteenuse osutamine ei eelda nõustamisteenuse osutamiseks krediidiandja või -vahendaja tegevusluba.

Ettepanek: Täpsustada KAVS § 7 lõike 2 punkti 1 sõnastust või täiendada seletuskirja.

Soovitus: Eelnõu § 4 täiendada punktiga, millega KAVS § 7 lõike 2 punkt 1 sõnastatakse järgmiselt:

> „1) advokaat, notar, kohtutäitur, pankrotihaldur või muu isik, kes vahendab krediiti või osutab nõustamisteenust oma reguleeritud kutsetegevuse raames ja kutsealase pädevuse piires kõrvaltegevusena, kui vastavat teenust ei keela tema tegevust reguleerivad õigusaktid ega kutse-eetika normid;“

Põhjendus (seletuskirja tekst): Nõustamisteenuse mõiste laienemisel kõigile tarbijakrediitidele täpsustatakse, et reguleeritud kutsetegevuse erand hõlmab muu hulgas advokaadi õigusteenust, notari ametitoiminguid ja -teenuseid ning kohtutäituri ja pankrotihalduri ametitegevust üksnes nende kutsealase pädevuse piires lubatud kõrvaltegevusena. Nende isikute kutsetegevust reguleerivad eriseadused ja kutse-eetika normid ning nende üle teeb järelevalvet vastav kutseorganisatsioon või ministeerium; sellise nõustamisteenuse jaoks krediidiandja või -vahendaja tegevusluba ei ole vajalik. Erand ei anna üldist vabastust iseseisva krediidi vahendamise tegevusloa nõudest. Muudatus vastab direktiivi artikli 16 lõike 6 teise lõigu punktile a ja täpsustab erandi kohaldamise tingimusi.

5. Krediidivõimelisuse hindamiseks kasutatava registri pidaja väärteovastutus (IKS § 71²; eelnõu § 2 punkt 2)

Teema: Eelnõu näeb registripidajale IKS §-s 10¹ sätestatud nõuete rikkumise eest ette rahatrahvi kuni 10 000 000 eurot, juriidilisele isikule kuni 10 000 000 eurot või kuni neli protsenti eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest. Krediidiregister OÜ tegi kooskõlastusringil ettepaneku piirmääraks kuni 1 000 000 eurot; Justiits- ja Digiministeerium alandas määra IKS-i üldistelt määradelt kompromissina 10 000 000 euroni (seletuskirja lisa 4, Krediidiregister OÜ märkus 7).

Hinnang: Direktiivi artikli 44 lõige 1 nõuab tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, mitte isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 83 trahvimäärade ülekandmist. Eelnõu määr ühendab üldmääruse artikli 83 lõike 4 rahalise ülempiiri ja lõike 5 protsendilise ülempiiri ega vasta kummalegi astmele. See erinevus ei ole iseenesest õigusvastane, kuid vajab põhjendust kaitstava õigushüve ja rikkumiste raskuse kaudu. Võrdluseks on krediidiandja enda krediidivõimelisuse hindamise kohustuse ja vastutustundliku laenamise põhimõtte rikkumise eest KAVS § 99 lõike 2 kohaselt ette nähtud rahatrahv juriidilisele isikule kuni 1 000 000 eurot. Registripidajale ette nähtud rahatrahvi kümme korda kõrgem ülempiir vajab eraldi proportsionaalsuse põhjendust, arvestades ka registriandmete ulatust ja rikkumise võimalikku mõju tarbijatele. Lisaks on koosseis sõnastatud blanketse viitena „§-s 10¹ sätestatud nõuete ja kohustuste rikkumine“, mis hõlmab ühtviisi nii tarbija teavitamise 30-päevase tähtaja ületamist kui ka juurdepääsu andmise nõuete rikkumist. Põhiseaduse § 23 lõikest 1 tulenev määratletuse põhimõte eeldab aga, et karistatav tegu peab olema seaduses piisavalt täpselt kirjeldatud.

Ettepanek: Viia trahvimäärad kooskõlla KAVS § 99 määradega ja loetleda koosseisus

karistatavad teod.

Soovitus: Eelnõu § 2 punktis 2 sõnastada IKS § 71² järgmiselt:

> „§ 71². Tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks kasutatava registriga seotud nõuete rikkumine
>
> (1) Käesoleva seaduse § 10¹ lõikes 2 sätestatud registrile juurdepääsu andmise nõuete, lõikes 3 sätestatud krediidiandjate võrdse kohtlemise nõude, lõikes 4 sätestatud registri andmete koosseisu, ajakohasuse ja täpsuse nõuete, lõikes 5 sätestatud tarbija teavitamise kohustuse või lõikes 6 sätestatud andmete vaidlustamise korra tagamise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 000 eurot.
>
> (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 1 000 000 eurot.“

Põhjendus (seletuskirja tekst): Direktiivi artikkel 44 jätab karistuste määrad liikmesriigi otsustada tingimusel, et need on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Registripidajale kohalduvad IKS § 10¹ nõuded on tarbijakrediidi valdkonna erinõuded, mille rikkumise raskus on võrreldav krediidiandja vastutustundliku laenamise kohustuse rikkumisega, mistõttu on põhjendatud kasutada KAVS § 99 määrasid. Isikuandmete töötlemise üldnõuete rikkumise eest kohalduvad registripidajale jätkuvalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 83 ja IKS-i vastavad sanktsioonid. Koosseisu loetelu tagab karistatava teo määratletuse.

6. IKS § 10 ja § 10¹ koostoime, nõuded nn segaregistritele ja jõustumisega seonduv

Teema: Eelnõu seletuskirja kohaselt kohaldub § 10¹ üksnes seoses tarbijakrediidilepingutele ning suhetes tarbijate ja krediidiandjatega. Praktikas sisaldavad maksehäireregistrid aga infot nii tarbijakrediidilepingutest kui ka muudest õigussuhetest, näiteks telekommunikatsiooniteenuse lepingutest, tulenevate nõuete ja võlgnevuste kohta. Samuti võidakse registriandmeid väljastada erinevatel õiguspärastel eesmärkidel.

Seetõttu vajab täpsustamist, kuidas tuleb sellise nn segaregistri puhul kohaldada paralleelselt IKS § 10 ja § 10¹ nõudeid, eelkõige andmekoosseisu, juurdepääsu ning andmete väljastamise osas.

Lisaks juhime tähelepanu, et eelnõu kohaselt jõustuvad muudatused 20.05.2027. Seletuskirjas on kirjeldatud uute tarbijakrediidireeglite kohaldamist pärast nimetatud kuupäeva sõlmitud lepingutele ning teatud erandeid varem sõlmitud tähtajatute tarbijakrediidilepingute suhtes. Samas ei ole piisavalt selgelt käsitletud, kuidas kohalduvad registripidajale suunatud IKS § 10¹ kohustused enne seaduse jõustumist registrisse kantud andmete osas. Eelkõige võib olemasolevate andmete vastavusse viimine uue minimaalse andmekoosseisuga eeldada tehnilisi muudatusi ja täiendavate andmete saamist andmeandjatelt. Samuti on oluline vältida olukorda, kus uue

teavitamiskohustuse tõttu tuleks tarbijaid uuesti teavitada juba varem registrisse kantud võlgnevustest. Peame oluliseks tagada registripidajatele ja andmeandjatele õiguslikult selge ning mõistliku rakendusajaga üleminek.

Ettepanek: palume vähemalt seletuskirjas täpsustada IKS § 10 ja § 10^1 kohaldamise omavahelist suhet ning selgitada, kas sama registri andmetele võivad sõltuvalt nende kasutamise eesmärgist kohalduda erinevad andmekoosseisu ja väljastamise nõuded.

Lisaks palume eelnõus täpsustada IKS § 10^1 kohaldumist enne seaduse jõustumist registrisse kantud andmetele. Näeme vajadust selguse järele, küsimuses, millise tähtaja jooksul tuleb olemasolevad registriandmed viia vastavusse lõikes 4 sätestatud minimaalse andmekoosseisuga ning et lõike 5 kohane 30-päevane teavitamiskohustus ei kohaldu tagasiulatuvalt enne seaduse jõustumist tehtud kannetele.

7. Tarbija õiguskaitsevahendid seotud lepingu puhul (VÕS § 414 lõige 3)

Teema: Eelnõu ei muuda VÕS § 414 lõiget 3. Kehtiva sätte kohaselt võib tarbija, kui müüja on õigustamatult keeldunud tarbija õiguskaitsevahendite rahuldamisest, keelduda krediidiandja suhtes omapoolse kohustuse täitmisest ning müügilepingust taganemise korral taganeda ka seotud krediidilepingust. Seletuskirja lisa 3 loeb direktiivi artikli 27 lõike 2 kaetuks. Artikli 27 lõike 2 teine lause jätab õiguskaitsevahendite ulatuse ja tingimused liikmesriigi otsustada.

Hinnang: VÕS § 414 lõike 3 esimene lause annab tarbijale juba õiguse keelduda krediidiandja suhtes kohustuse täitmisest, kui müüja on õigustamatult keeldunud tarbija õiguskaitsevahendite rahuldamisest. Hinna alandamise korral vajab siiski selgitamist selle õiguse ulatus ja suhe tagasimakstava krediidisumma ning krediidikuludega.

Ettepanek: Täpsustada VÕS § 414 lõikes 3 hinna alandamise tagajärgi. Tegemist on direktiiviga liikmesriigile jäetud valiku täpsustamisega, mille komisjon esitab soovitusena.

Soovitus: Täiendada eelnõu § 1 punktiga, millega VÕS § 414 lõiget 3 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

> „Kui müüja on õigustamatult keeldunud hinna alandamisest tuleneva tagastusnõude rahuldamisest, võib tarbija keelduda krediidiandja suhtes omapoolse kohustuse täitmisest hinna alandamise summa ulatuses, milles ta ei ole müüjalt tagasimakset saanud.“

Põhjendus (seletuskirja tekst): Lõike 3 täpsustusega selgitatakse, et täitmisest keeldumise õigus hõlmab ka hinna alandamise tõttu müüja vastu tekkinud ja rahuldamata tagastusnõuet. Eelduseks jääb müüja õigustamatu keeldumine tarbija nõude rahuldamisest ning välistatakse sama summa topelt hüvitamine. Krediidiandja ja müüja omavahelised tagasinõuded lahendatakse nendevahelise lepingu ja üldiste võlaõiguslike reeglite alusel. Direktiivi artikli 27 lõike 2 teine lause lubab liikmesriigil õiguskaitsevahendite ulatuse ja tingimused ise määrata.

8. Järelevalve krediidiandjate ja -vahendajate seaduse kohaldamisalast välja jäävate krediidiandjate üle (KAVS § 2 lõige 9[1])

Teema: Eelnõu § 4 punkti 1 kohaselt ei kohaldata KAVS-i mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale, kes pakub kõrvaltegevusena intressivaba maksetähtpäeva edasilükkamist (direktiivi artikli 37 lõige 3). Selline ettevõtja jääb VÕS-i tarbijakrediidi sätete alla, kui maksetähtpäeva edasilükkamine ei vasta VÕS § 403 lõigetes 7 ja 8 sätestatud välistuse tingimustele, näiteks ületab maksetähtpäev 50 päeva. Seletuskiri nimetab järelevalveasutustena Finantsinspektsiooni, Andmekaitse Inspektsiooni ja Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit, kuid ei selgita piisavalt VÕS § 403[1] (teabeleht) ja § 403[4] (krediidivõimelisuse hindamine) täitmise järelevalve korraldust tegevusloata krediidiandja puhul. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuse üldine alus tuleneb tarbijakaitseseaduse § 61 lõikest 1; täpsustamist vajavad selle ulatus ja asutuste tööjaotus.

Ettepanek: Täiendada seletuskirja selgitusega Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuse aluse ja ulatuse kohta KAVS-i kohaldamisalast välja jäävate krediidiandjate suhtes ning vajadusel täiendada tarbijakaitseseadust selge pädevusnormiga.

9. Normitehnilised parandused

Teema: Komisjon juhib tähelepanu järgmistele parandamist vajavatele kohtadele.

1) Eelnõu § 1 punkt 48 (VÕS § 403[4] lõige 11): sõna „krediidiandaja“ asemel „krediidiandja“.

2) Eelnõu § 6 punkt 1 (VÕSRS § 17[1] lõige 4): tekstiosa „alates 2027. aasta 20. maid“ asemel „alates 2027. aasta 20. maist“, kui kindel kuupäev säilitatakse (vt punkt 2).

3) Eelnõu § 1 punkt 33 (VÕS § 403[1] lõige 2[1]): sõnastus „krediidiandja või vajaduse korral krediidivahendaja“ asendada sõnastusega „krediidiandja ja asjakohasel juhul krediidivahendaja“, et see vastaks direktiivi artikli 10 lõike 1 teisele lõigule ja eelnõus mujal kasutatud sõnastusele.

4) Seletuskirja lisa 3 (vastavustabel) viitab direktiivi artikli 35 lõike 1 kolmanda lõigu punkti b alapunktide ii ja iii juures VÕS § 416[1] lõikele 5, mida ei ole kehtivas seaduses ega eelnõus; õige viide on lõige 3.

5) KAVS § 50[2] (eelnõu § 4 punkt 18): 10.06.2026 vastu võetud krediiditeabe jagamise seaduse § 60 punkt 6 näeb juba ette KAVS-i täiendamise §-ga 50[2] (tarbijakrediidilepingu ja tagatislepingu sõlmimise keeld), mis jõustub sama seaduse § 64 lg 2 kohaselt 01.03.2029. Eelnõu numeratsioon ja seotud viited tuleb ühildada avaldatud muudatustega; küsimus ei sõltu enam kahe eelnõu menetlemise järjekorrast (RT I, 20.06.2026, 4).

6) VÕS § 404 lõige 1[2] (eelnõu § 1 punkt 55) välistab tarbija soovita kättesaadavaks tehtud krediidi puhul ettevõtja nõuded, välja arvatud VÕS § 99 lõikes 2 sätestatud juhul. Seletuskirjas tuleks kinnitada, et välistus hõlmab ka alusetust rikastumisest tulenevaid nõudeid, sest vastasel juhul jääb sanktsiooni ulatus vaieldavaks.

Kentmanni 4 Tel 662 0665 Arvelduskonto
10116 TALLINN E-post: advokatuur@advokatuur.ee EE167700771009219435
Reg kood 74000027 AS LHV Pank

EESTI ADVOKATUUR
FINANTSÕIGUSE KOMISJON

Komisjon on valmis osalema eelnõu edasisel arutelul majanduskomisjonis ja esitama täiendavaid selgitusi.

Lugupidamisega

/*allkirjastatud digitaalselt*/

Kirsti Pent

Finantsõiguse komisjoni esimees

Kentmanni 4 Tel 662 0665 Arvelduskonto
10116 TALLINN E-post: advokatuur@advokatuur.ee EE167700771009219435
Reg kood 74000027 AS LHV Pank